

Prezydium Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Sprawozdanie z działalności zespołu w 2010 r.

Zgodnie z postanowieniami 25. posiedzenia Prezydium Senatu z dnia 16 września 2008r., dotyczącymi przedstawiania corocznych sprawozdań z prac zespołów senackich i parlamentarnych, prezentuję sprawozdanie z działalności Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego.

Zespół został utworzony 14 listopada 2007 roku w celu działania na rzecz wszechstronnego rozwoju Kaszub i Pomorza. Cele te mają być realizowane przede wszystkim poprzez wspieranie działań na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego Kaszub oraz promocję i upowszechnianie wiedzy o kulturze, języku i historii Kaszub.

W Zespole zrzeszonych jest 23 parlamentarzystów, w tym 5 senatorów. Pracami Zespołu kieruje przewodniczący senator Kazimierz Kleina.

W 2010 roku Kaszubski Zespół Parlamentarny podejmował liczne inicjatywy i uczestniczył w wielu przedsięwzięciach. Prace Zespołu podejmowane były w siedzibie Senatu RP, jak również w terenie, w tym przede wszystkim na Kaszubach i w pozostałych regionach Pomorza. Członkowie Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego uczestniczyli w kaszubskich festiwalach, spotkaniach okolicznościowych, wystawach i prelekcjach dotyczących osób związanych z tą mniejszością narodową.

27 stycznia 2010 roku senator Kazimierz Kleina, przewodniczący Zespołu, uczestniczył w inauguracji Roku Jana Karnowskiego ustanowionego uchwałą Rady Naczelnej Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego z dnia 5 grudnia 2009 r. Uroczyste rozpoczęcie zorganizowano w Liceum Ogólnokształcącym w Brusach. Podczas spotkania senator przedstawił referat „Jan Karnowski – dzisiaj”.

Celem uczczenia 90. rocznicy Zaślubin Polski z Morzem członkowie Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego wraz z Polskim Instytutem Sztuki Filmowej zorganizowali w dniu 17 lutego 2010 r. pokaz filmu Andrzeja Kotkowskiego „Miasto z morza”. Na tle historycznych wydarzeń związanych z przekształcaniem małej osady rybackiej w miasto portowe, reżyser i scenarzysta Andrzej Kotkowski, ukazał historię dwojga młodych ludzi Łucki i Krzysztofa – dziewczyny z Kaszub i chłopaka z południa Polski. Mimo różnic kulturowych, a także mimo sprzeciwu rodziny parę tą połączyło silne uczucie zdolne pokonać wszelkie przeciwności losu. Pokaz filmu „Miasto z Morza”, który odbył się w sali konferencyjnej Nowego Domu Poselskiego, skupił licznych posłów, senatorów oraz gości spoza Parlamentu, którzy z zainteresowaniem zapoznali się z produkcją, ale także mieli okazję spotkać się z twórcami i bohaterami filmu: reżyserem Andrzejem Kotkowskim, aktorami: Małgorzatą Foremniak, Julią Pietruchą, Marianem Dziędzielem, Jakubem Strzeleckim. W drugiej części spotkania przewodniczący Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego, poprowadził dyskusję, w trakcie której goście mogli wysłuchać wrażeń i refleksji z planu filmowego oraz zadać pytania przybyłym artystom. Dzięki temu, każdy z obecnych miał okazję zapoznać się z produkcją nie tylko od strony dostępnej każdemu widzowi kina, ale także od tej drugiej związanej z realizacją.

Rocznica Zaślubin Polski z Morzem upamiętniona została także oświadczeniem senatorskim złożonym w imieniu Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego i Parlamentarnego Zespołu Kociewskiego podczas 48. posiedzenia Senatu RP w dniu 4 lutego 2010 roku oraz poprzez udział członków Zespołu w obchodach 90. rocznicy Zaślubin Polski z Morzem w Pucku, które miały miejsce dnia 10 lutego 2010 r.

Dnia 8 kwietnia odbyło się posiedzenie Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego poświęcone obchodom odzyskania przez Polskę dostępu do morza. Podczas posiedzenia wyświetlona została prezentacja multimedialna autorstwa Pani Małgorzaty Sokołowskiej. Na pokaz zaproszono członków Parlamentarnego Zespołu Kociewskiego. W trakcie pokazu przedstawiono historię miasta Gdyni od chwili powstania portu, przez nadanie praw miejskich po czasy współczesne. Narrację urozmaicały liczne zdjęcia miasta, fragmenty map i planów architektonicznych oraz dokumenty. Historia miasta prezentowana była równolegle z historią portu i floty. Z Gdynią związanych było wiele postaci historycznych, których sylwetki zaprezentowano. Całość uzupełniały ciekawostki obyczajowe, architektoniczne i historyczne. Po zakończeniu prezentacji odbyła się dyskusja z udziałem redaktor Małgorzaty Sokołowskiej. Parlamentarzyści z obydwu zespołów uznali pokaz za doskonały materiał dydaktyczny dla szkół, gdyż ujęto w nim zarówno atuty miasta jak i pokazano wiele trudnych tematów.

W dalszej części posiedzenia Zespół skupił się na ważnym dla regionu problemie spisu powszechnego. Kolejny raz Kaszubi zostali w nim postawieni w trudnej sytuacji związanej z deklaracją narodowościową i językową. Wielokrotnie podkreślano, że Kaszubi są i czują się pełnoprawnymi obywatelami Polski, a swoją kulturę, historię i język traktują jako element historii i dziedzictwa narodowego Polski. Decydowanie w trakcie spisu, czy określić swoją narodowość jako polską, czy jako kaszubską jest dla wielu osób frustrujące, a decydowanie się na tylko jedną opcję jest dla nich fałszywe. Źle sformułowane pytanie powoduje, że mieszkańcy danego regionu nie mogą wypowiedzieć się w sposób rzetelny i prawdziwy, co powoduje zafałszowanie wyników samego spisu. Przewodniczący Zespołu, senator Kazimierz Kleina zapowiedział wygłoszenie oświadczenia w tej sprawie w trakcie posiedzenia Senatu. By rozwiązać problem pytania o narodowość i język w ankiecie spisu powszechnego zaproponowano zaproszenie na posiedzenie Pana Józefa Olesińskiego, Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i omówienie z nim tego zagadnienia.

W dniu 21 marca 2010 r. przedstawiciele Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego uczestniczyli w Dniu Jedności Kaszubów, który w tym roku odbył się w Kartuzach. Na główne uroczystości składała się m.in. msza św. z liturgią słowną w języku kaszubskim, V próba ustanowienia kaszubskiego rekordu Polski w jednoczesnej grze na akordeonie (269 akordeonistów pobiło zeszłoroczny rekord z Bytowa), turniej gry w Baškę oraz występy artystyczne, które można było oglądać w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Kartuzach.

26 maja 2010 r. Kaszubski Zespół Parlamentarny uczestniczył w XII Zjeździe Kaszubów w Pucku. Tradycyjnie uczestnicy Zjazdu przybyli do Pucka specjalnym pociągiem Transcassubia, który w drodze zebrał uczestników z różnych miast Pomorza. Niemniej w pamięci uczestników Zjazdu zapisze się także pielgrzymka ludzi morza, którzy przyплыли do Pucka armadą różnej wielkości przystrojonych łodzi.

Dnia 19 października 2010 r. w sali nr 217 w Gmachu Senatu odbyła się konferencja przybliżająca Krajnę – region na pograniczu województw: kujawsko-pomorskiego, pomorskiego i wielkopolskiego. Prezentacje rozpoczął ks. Andrzej Kościukiewicz od historii powstania najstarszego Sanktuarium Maryjnego w Polsce mieszczącego się w Górcie Klasztornej. To tutaj w roku 1079 pasterz pilnujący bydła w gaju koło Łobzenicy ujrzał postać Najświętszej Maryi Panny. Obraz przedstawiający to wydarzenie został 6 czerwca 1965 roku koronowany przez Prymasa Polski ks. Kardynała Wyszyńskiego. Kolejny uczestnik konferencji, pan Roman Chwaliszewski zaprezentował uczestnikom konferencji historię bitwy pod Dąbkami, w której rycerstwo polskie wspomagane przez ludność krajeńską zadało

wojskom krzyżackim w roku 1431 dotkliwą klęskę. W trakcie bitwy pod Dąbkami nazywanej czasem krajeńskim Grunwaldem krzyżacy utracili cztery chorągwie, które zawisły później na Wawelu. W kolejnym wystąpieniu prof. Jowita Kęcińska –Kaczmarek przedstawiła historię narodzin krajeńskiego „Rodła” – znaku narodowego nie budzącego wątpliwości co do tego, że łączy on tylko Polaków oraz „Pięciu Prawd Polaków” – przedstawionych na I Kongresie Polaków w Niemczech w roku 1938. Ostatni uczestnicy konferencji dokonali prezentacji aktualnych działań władz samorządowych służących umacnianiu tożsamości regionalnej (w tym działalności muzeów w Osieku nad Notecią, Nakle nad Notecią i Złotowie), zaprezentowana została też współczesna aktywność literacko-artystyczna i edytorska w Krajinie.

20 października 2010 r. w Senacie została otwarta wystawa "Krajna ostoją polskości", prezentująca przeszłość i teraźniejszość części dawnego pogranicza polsko-niemieckiego, pomiędzy Wielkopolską a Pomorzem. Otwierając wystawę, marszałek Bogdan Borusewicz przypomniał trudną historię tego regionu, senator Mieczysław Augustyn zaś podkreślił, że historia Krajny to ważne dziedzictwo Polski. "Polskości trzeba było tam mocno bronić" - mówił senator. To właśnie w Miasteczku Krajeńskim jest grób Michała Drzymały. Zespół "Krajniacy" z Buczka Wielkiego przypomniał przyjęte podczas Zjazdu Polaków w Niemczech w 1938 r. "Prawdy Polaków":

- "1. Jesteśmy Polakami!
2. Wiara ojców naszych jest wiarą naszych dzieci!
3. Polak Polakowi bratem!
4. Co dzień Polak narodowi służy!
5. Polska matką naszą - nie wolno mówić o matce źle!"

Na ponad dwudziestu planszach zaprezentowano fotografie, przedstawiające m.in. najważniejsze krajeńskie zabytki, przyrodę tego regionu, imprezy kulturalne i sportowe. Wystawę przygotowały powiaty: pilski, sępoleński i złotowski oraz gminy: Debrzno, Kamień Krajeński, Krajenka, Łobżenica, Mrocza, Nakło nad Notecią, Wysoka, Wyrzysk, Miasteczko Krajeńskie, Sępólno Krajeńskie, Więcbork i Złotów. Po wystawie oprowadzał jej kustosz Roman Chwaliszewski.

21 października 2010 r. w Nowym Domu Poselskim otwarta została wystawa poświęcona Janowi Karnowskiemu. Ten patriota, działacz kaszubski mający wiele zasług dla naszej kultury narodowej, urodził się w Czarnowie na terenie powiatu chojnickiego. Po zdaniu matury studiował teologię w seminarium duchownym w Pelplinie. Studia

w Pelplinie ukończył w 1910 r, nie wstąpił jednak do stanu kapłańskiego. Podczas pierwszej wojny światowej walczył w szeregach armii niemieckiej i został ranny. Przeniesiony do Poznania przyłączył się do powstania wielkopolskiego. Z chwilą przyłączenia Pomorza do Polski Jan Karnowski wspierał tworzenie polskiej administracji na tym terenie. Był komendantem Policji Państwowej na województwo pomorskie w Toruniu, zaś później naczelnikiem wydziału bezpieczeństwa w województwie pomorskim. Z końcem 1923 r. został przeniesiony do Czerska, gdzie od 1 stycznia 1924 r. był naczelnikiem sądu. W czerwcu 1927 r. otrzymał nominację ministra sprawiedliwości na sędziego Sądu Okręgowego w Chojnicach. Prywatnie zajmował się dziejami się filomatów pomorskich, historią literatury kaszubskiej, publikował biografie wybitnych Pomorzan, dzieje rodzin kaszubskich, a także monografie wsi. Prace naukową łączył z własną twórczością literacką obejmującą poezję i prozę. Opracowana bibliografia Jana Karnowskiego, piszącego również i pod pseudonimem "Wół Budzysz", liczy ponad dwieście publikacji.

Zespół poświęcił dużo uwagi sprawo kaszubskim prezentowanym w mediach. Kaszubski Zespół Parlamentarny wystosował m.in. pismo do Prezesa Zarządu Telewizji Polskiej S.A. Pana Romualda Orła, w którym podniesiono sprawę zmniejszenia, bądź całkowitego zaprzestania emisji Magazynu Kaszubskiego „Rodnô Zemia”. Jest to krótki, dziesięciominutowy program, który zajmuje się problematyką regionu. W czasie swego istnienia program osiągnął znaczące sukcesy edukacji regionalnej i podniesieniu statusu języka kaszubskiego oraz dowartościowaniu tożsamości kaszubskiej przez samych Kaszubów i innych mieszkańców regionu i Polski. Obecnie program jest zagrożony, mimo poszerzającego się kręgu odbiorców i coraz szerszego zainteresowania językiem kaszubskim.

W imieniu Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego przewodniczący senator Kazimierz Kleina wystosował list gratulacyjny do Ks. prof. dra hab. Henryka Skorowskiego z okazji wyboru na stanowisko Rektora Uniwersytetu im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

W 2010 roku Kaszubski Zespół Parlamentarny obejmował patronat nad różnego rodzaju wydarzeniami o charakterze kaszubskim. Patronat Zespołu otrzymał Dzień Jedności Kaszubów w Kartuzach. 23 maja 2010 pod patronatem Zespołu odbył się festiwal piosenki kaszubskiej „Kaszëbsczé Spiéwë” w Luzinie.

Członkowie Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego uczestniczyli w otwarciach wystawy „Autorytety. Lech Bądkowski”, która na przestrzeni roku wędrowała po różnych miastach w Polsce. 19 lutego 2010 r. otwarcie miało miejsce w Krakowie, zaś 14 marca 2010 r.

w Chojnicach. 27 czerwca 2010 r. przewodniczący Zespołu uczestniczył w poświęceniu obelisku ks. Alfonsa Schulza w Konarzynach.

Przewodniczący

Kazimierz Kleina